

Лу ЦЗЕ,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди (м. Харків)*

ПОТЕНЦІАЛ ДИДАКТИКО-КОМУНІКАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ІНТЕРКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ

Сучасні освітні системи стикаються з новими викликами, що зумовлені глобалізацією, культурним різноманіттям та потребою у формуванні навичок інтеркультурного спілкування у здобувачів вищої освіти. В умовах зростання мобільності населення, міграційних процесів і глобального обміну інформацією, навички інтеркультурної комунікації стають необхідними для успішної професійної та особистої взаємодії. Одним із ключових факторів успішного формування таких навичок є створення дидактико-комунікативного середовища, у якому здобувачі вищої освіти можуть розвивати свої вміння через активну участь в інтеркультурній взаємодії та обмін думками.

Інтеркультурне спілкування стає ключовою компетентністю для професійної та особистої успішності в сучасному світі. Заклади освіти відіграють неабияку роль у формуванні такої навички, надаючи здобувачам необхідні можливості для ефективною комунікації з представниками різних культур.

Інтеркультурне спілкування є здатністю ефективно взаємодіяти з представниками різних культур, враховуючи їх унікальні особливості, цінності, традиції та норми поведінки [1]. Сьогодні інтеркультурна комунікація є невід'ємною частиною багатьох професійних сфер: бізнесу, освіти, дипломатії, медицини та ін. Майбутні фахівці мають бути готовими до того, що у своїй професійній діяльності їм доведеться працювати з людьми з різних культурних середовищ, а успішна взаємодія в таких умовах потребує сформованих навичок інтеркультурного спілкування.

Формування навичок інтеркультурного спілкування передбачає розвиток таких якостей, як толерантність, емпатія, здатність до діалогу та повага до культурних відмінностей. Ці якості неможливо розвинути без активної участі здобувачів у процесах комунікації та взаємодії з представниками різних культур. Саме тому на перший план виходить

необхідність створення дидактико-комунікативного середовища, яке дозволить здобувачам не лише освоювати теоретичні аспекти інтеркультурного спілкування, а й застосовувати їх на практиці в освітньому процесі.

Дидактико-комунікативне середовище ми розуміємо як освітнє середовище, що спеціально організоване для того, аби здобувачі могли активно взаємодіяти, навчатися та розвивати навички спілкування. Воно включає використання комунікативних методик, активну участь здобувачів в обговореннях, роботу в групах та інших формах взаємодії, спрямованих на розвиток здатності до інтеркультурного діалогу. У контексті формування навичок інтеркультурного спілкування це середовище має бути орієнтоване на створення можливостей для культурного обміну, взаємодії здобувачів з різним культурним бекграундом та стимулювання діалогів на міжкультурні теми.

Дидактико-комунікативне середовище охоплює сукупність методів, інструментів та умов, які забезпечують можливість активної взаємодії між здобувачами та викладачами, сприяючи розвитку навичок інтеркультурної комунікації. Потенціал дидактико-комунікативного середовища для навчання інтеркультурній комунікації важко переоцінити. Воно допомагає здобувачам не лише краще засвоювати навчальний матеріал, а й формувати важливі комунікативні навички, які передбачають уміння слухати, розуміти та інтерпретувати позиції, що виходять із різних культурних контекстів. Це особливо важливо для формування інтеркультурної компетентності, яка охоплює культурну поінформованість, гнучкість у спілкуванні та здатність адаптуватися до різноманітних культурних особливостей.

Створення дидактико-комунікативного середовища для формування інтеркультурних навичок спілкування потребує розробки та впровадження низки компонентів. Одним із головних компонентів дидактико-комунікативного середовища є різноманітність форм спілкування, які забезпечують здобувачам можливість взаємодії у різних комунікативних ситуаціях. Це можуть бути як традиційні лекції та практичні заняття, так і групові проекти, рольові ігри, дебати та дискусії, у яких здобувачі беруть активну участь шляхом інтеркультурного діалогу. Такі форми взаємодії дозволяють здобувачам не лише засвоювати теоретичні знання, а й

застосовувати їх на практиці, вирішуючи реальні завдання та обговорюючи актуальні проблеми у контексті різних культурних точок зору.

Для ефективного формування інтеркультурної компетентності треба, щоб навчальні програми включали інтеркультурні теми та матеріали, що відображають різноманітність світових культур. Викладачі повинні пропонувати здобувачам вивчення культурних особливостей різних країн, знайомити їх із різними підходами до вирішення проблем, а також аналізувати приклади культурних відмінностей у сфері поведінки, спілкування та сприйняття світу. Це допоможе здобувачам розвинути поінформованість про культурні відмінності та навчитися враховувати їх у міжособистісних та професійних комунікаціях.

Використання сучасних технологій та освітніх платформ також є елементом дидактико-комунікативного середовища. Онлайн-курси, віртуальні дискусійні майданчики та міжнародні вебінари дозволяють здобувачам не лише взаємодіяти з колегами з інших країн, а й поглиблювати свої знання у сфері інтеркультурних комунікацій. Віртуальні середовища відкривають нові можливості для культурного обміну, роблячи інтеркультурну взаємодію більш доступною та частою.

Ще одним важливим елементом дидактико-комунікативного середовища є залучення здобувачів до міжнародних освітніх проєктів, програм обміну та співпраці із закордонними університетами. Воно передбачає участь у міжнародних конференціях, конкурсах, програмах обміну та стажуваннях, які допомагають здобувачам занурюватися в культурне середовище інших країн та практикувати інтеркультурну взаємодію в реальних умовах.

Отже, дидактико-комунікативне середовище не лише сприяє успішному навчанню, а й створює умови для формування у здобувачів важливих соціальних і професійних якостей, які допоможуть їм успішно адаптуватися до реалій глобалізованого світу.

Список використаних джерел:

1. Hoff H. E. A critical discussion of Byram's model of intercultural communicative competence in the light of Bildung theories. *Intercultural Education*. 2014. Volume 25 (6). P. 508–517. DOI: <https://doi.org/10.1080/14675986.2014.992112>